

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20277 - Gestió, Legislació i Difusió del Patrimoni Históricoartístic / 1
Titulació	Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Tercer curs Grau d'Història de l'Art (Pla 2009) - Quart curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Rosa Júlia Roman Quetglas julia.roman@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

L'eix temàtic de l'assignatura és assimilar els coneixements i els conceptes bàsics sobre la gestió del patrimoni històric des del camp de la història de l'art. S'aportaran els instruments teòrics i pràctics per ala intervenció científica, bàsica i aplicada, que l'historiador/a de l'art desenvolupa en el patrimoni históricoartístic incardinat en un marc professional interdisciplinari. La gestió com a instrument central de la intervenció en el patrimoni, conjuntament amb el seu desplegament sistemàtic en les àrees de la protecció jurídica (legislació) i de la conservació del patrimoni (divulgació), conformen la plataforma conceptual a desenvolupar.

Aquesta assignatura està encaminada a dotar a l'historiador de l'art d'una base teoricocrítica, metodològica i professional que li permeti gestionar l'àmbit de la documentació en els processos d'intervenció en el patrimoni, abastant les àrees del documentalisme, l'estudi históricoartístic i el diagnòstic a través de les seqüències pròpies dels protocols: estudis previs, restauració i/o conservació, i divulgació.

La distribució dels blocs temàtics en dos àmbits d'estudi: instrumental i d'investigació, defineixen la progressió instrumental i conceptual del coneixement a adquirir per part de l'alumne i la seva capacitat de transferència als entorns professionals.

Requisits

Recomanables

Haver cursat i superat les següents assignatures:

- 20252 - Lectura i Anàlisi de l'Art i l'Arquitectura.
- 20259 - Conceptes, Desenvolupament i Característiques del Patrimoni Cultural.
- 20264 - Materials, Procediments i Tècniques Artístiques i Arquitectòniques.
- 20262 - Museologia i Museografia

Guia docent

20263 - Fonts de la Història de l'Art

Competències

Específiques

- * CE-10. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixement sobre la història i les problemàtiques actuals de la conservació, criteris de restauració i gestió del patrimoni históricoartístic i cultural. .
- * CE-11. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixements bàsics de museologia i museografia. .
- * CE-13. Competències aplicades i professionals (saber fer). Coneixements en gestió de col·leccions d'art: inventari, documentació, catalogació, exposicions i difusió d'art. .

Genèriques

- * CB-2. Saber aplicar els coneixements d'Història de l'Art al seu treball o vocació d'una forma professional i posseir les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de l'àrea d'estudi. .
- * CB-4. Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat. .
- * CB-5. Desenvolupar les habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia. .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'estructura temàtica se fonamenta en la caracterització de la gestió com a eina integral de la intervenció professional de l'historiador de l'art en el patrimoni específicament históricoartístic. La identitat inclusiva d'aquest patrimoni mitjançant un procés cognoscitiu de diferenciació respecte dels conceptes genèrics del patrimoni, determina el perfil de les dues àrees temàtiques programades:

A) Instrumental com a coneixement bàsic de la gestió en els entorns socioeconòmic, institucional i administratiu

B) Investigació com a coneixement aplicat al disseny projectual de la intervenció científica

Continguts temàtics

A. Legislació i gestió del patrimoni históricoartístic

A. 1. El concepte del patrimoni históricoartístic

A. 2. La protecció. Legislació i convenis internacionals

a. Els precedents legislatius i normatius: la protecció directa abans del 1985 i la creació de les figures de protecció a través del planejament urbanístic

b. La legislació vigent en l'àmbit estatal i autonòmic

Guia docent

- c. El planejament urbanístic
- d. Els convenis internacionals
- A. 3. Gestió i tutela: organismes i institucions
 - a. L'administració competent en matèria de Patrimoni Històric i la subrogació de competències
 - b. Les comissions insulars de patrimoni històric: els consells insulars
 - c. Funcions dels ajuntaments en matèria de gestió i protecció del patrimoni históricoartístic
 - d. El paper de l'Església Catòlica segons la Llei del Patrimoni Històric de les Illes Balears
 - e. Gestió i competències de Patrimoni Nacional
- B. Investigació científica i conservació del patrimoni
 - B. 1. Legislació nacional i internacional
 - a. Política científica europea. Programes marcs de la EU
 - b. Política científica espanyola. Plans Nacionals d'Investigació
 - c. Política científica de les comunitats autònomes. Illes Balears
 - B. 2. Gestió de la investigació i la innovació
 - a. Models i aplicacions
 - b. Universitats, centres d'investigació, empreses i professionals
 - c. Projectes i xarxes
 - B. 3. Divulgació i protocols d'intervenció
 - a. Transferència al coneixement i a la innovació
 - b. Didàctica, difusió i divulgació científica

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar els continguts i avaluar les competències establertes anteriorment.

Mitjançant la plataforma de teleeducació, l'alumne tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb el professor, un calendari amb notícies d'interès, documents i recursos electrònics, enllaços a Internet i propostes de pràctiques de treball autònom i individual.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Sessions teòriques a l'aula	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, el professor establirà els fonaments teòrics dels blocs temàtics que composen la matèria. A més, es donarà informació dels recursos documentals per a cada tema, sobre el mètode de treball i el material que haurà d'utilitzar l'alumnat per preparar de forma autònoma els continguts	26
Seminaris i tallers	Observatori de casos d'actualitat	Grup mitjà (M)	Sessions monogràfiques del bloc A sobre casos d'actualitat relacionats amb la gestió del patrimoni históricoartístic.	4
Classes pràctiques	Sortides de camp	Grup mitjà (M)	Es realitzaran sortides de camp per visitar elements patrimonials de propietat pública o privada en procés de restauració o conservació preventiva, a fi de conèixer els	6

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			criteris d'intervenció o les formes de gestió. Cada visita ocupa una sessió de dues hores i es desdoblarà si escau en grup mitjà a efectes de la dinàmica de les visites. Puntuació 10% nota final.	
Avaluació	Examen final	Grup gran (G)	Format de la prova corresponent al bloc A. Part primera amb comentari de fonts legislatives aplicades a la formulació de casos generals; part segona corresponent a la resolució de casos pràctics treballats en els seminaris i sortides de camp. Puntuació 40% nota final. Prova recuperable a la convocatòria extraordinària de juliol.	4
Avaluació	Tutorització i exposició treball en grup	Grup petit (P)	Exposició oral del treball tutelat corresponent al bloc B. Metodologia aplicada a un projecte d'investigació sobre un cas real de gestió del patrimoni históricoartístic. Puntuació: 50% nota final. Treball en grup petit no recuperable.	20

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual o en grup	Elaboració de treball	Treball individual i en grup corresponent a l'elaboració dels informes de seminaris i tallers (bloc A), així com al treball i projecte (bloc B)	90

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Guia docent

Sortides de camp

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Es realitzaran sortides de camp per visitar elements patrimonials de propietat pública o privada en procés de restauració o conservació preventiva, a fi de conèixer els criteris d'intervenció o les formes de gestió. Cada visita ocupa una sessió de dues hores i es desdoblarà si escau en grup mitjà a efectes de la dinàmica de les visites. Puntuació 10% nota final.
Criteris d'avaluació	
Percentatge de la qualificació final:	10%

Examen final

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (recuperable)
Descripció	Format de la prova corresponent al bloc A. Part primera amb comentari de fonts legislatives aplicades a la formulació de casos generals; part segona corresponent a la resolució de casos pràctics treballats en els seminaris i sortides de camp. Puntuació 40% nota final. Prova recuperable a la convocatòria extraordinària de juliol.
Criteris d'avaluació	Realització d'un examen que constarà de dues parts: part primera amb comentari de dos casos pràctics relatius a gestió i divulgació; i part segona corresponent a un qüestionari relatiu a la tutela i legislació. Criteris d'avaluació: ordre i claredat expositiva; capacitat de relació i síntesi; adequació a la pregunta formulada; exactitud dels resultats obtinguts; utilització del vocabulari específic. Bloc A. Puntuació 50%
	És imprescindible obtenir un mínim de 2.5 punts per sumar la puntuació obtinguda amb la resta de procediments d'avaluació i optar a la nota final de l'assignatura.
Percentatge de la qualificació final:	40%

Tutorització i exposició treball en grup

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	Exposició oral del treball tutelat corresponent al bloc B. Metodologia aplicada a un projecte d'investigació sobre un cas real de gestió del patrimoni históricoartístic. Puntuació: 50% nota final. Treball en grup petit no recuperable.
Criteris d'avaluació	Elaboració d'un treball tutelat amb una metodologia d'aplicació segons criteris d'avaluació continua. Temàtica aplicada a la gestió de la investigació en casos reals de gestió del patrimoni históricoartístic. Bloc B. Puntuació 40%.
Percentatge de la qualificació final:	50%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

La bibliografia bàsica i els recursos electrònics que s'indiquen a continuació, constitueixen una plataforma de fonts actualitzada als continguts de la present assignatura, no obstant i pel seu sentit obert i relacional, hauran de ser necessàriament revisats i ampliat en el desenvolupament teòric i pràctic de la matèria.

Guia docent

Bibliografia bàsica

- BALLART, J. (1997): El Patrimonio Histórico y Arqueológico: valor y uso. Ed. Ariel, Barcelona.
- BERMÚDEZ, A., ARBELOA, J.V., GIRALT, A. (2004): Intervención en el patrimonio Cultural. Creación y gestión de proyectos. Ed. Síntesis, Madrid.
- MACARRÓN, A. (2008): Conservación del patrimonio cultural. Criterios y normativas, Ed. Síntesis, Madrid.
- GARCÍA FORTES, S., FLOS TRAVIESO, N. (2008): Conservación y restauración de bienes arqueológicos. Ed. Síntesis, Madrid.
- PÉREZ-JUEZ GIL, A. (2006): Gestión del Patrimonio Arqueológico, Ed. Ariel, Barcelona.
- QUEROL, M. A. (2010): Manual de gestión del Patrimonio Cultural, Ed. Akal, Madrid.

Altres recursos

<http://www.unesco.org/>
<http://www.icomos.org/>
<http://ipce.mcu.es/> http://www.conselldemallorca.net/sit/phistoric/index_es.html <http://www.iaph.es>
<http://www.heritageportal.eu/> ERA-NET “European network on Research Programme applied to the Protection of Tangible Cultural Heritage” NET-HERITAGE
European Commission, Directorate-General for Research. Directorate I – Environment. Luxembourg, Publications Office of the European Union (2009) ISBN 978-92-79-09027-1. doi 10.2777/17146

